

Odpadová legislativa a obce

Tomáš Auer z KVB advokátní kanceláře upozorňuje na úskalí nového zákona

Mgr. Bc. Tomáš Auer je dlouholetým spolupracovníkem KVB advokátní kanceláře se specializací na právo územních samospráv, zejména na problematiku odpadového hospodářství. Během své praxe působil v letech 2011–2014 na Ministerstvu vnitra. Ve spolupráci s touto kanceláří otiskujeme v časopise PRO města a obce v každém čísle Poradnu pro obce.

V souvislosti s nově schváleným zákonem o odpadech či tzv. balíčkem odpadové legislativy čeká obce letos řada změn. Na co si obce mají dát největší pozor, aby neporušily zákon a nepřicházely zbytečně o peníze kvůli vysokým poplatkům?

S novou odpadovou legislativou přichází celá řada změn, nicméně nejrychleji by obce měly řešit především případnou slevu z poplatku za ukládání odpadu na skládku. S přijetím nového zákona o odpadech totiž tento poplatek narůstá z 500 Kč na 800 Kč, nicméně obce mohou dosáhnout na slevu pro určité množství odpadu, po níž cena za toto množství bude odpovídat dosavadní výši, tj. právě 500 Kč. Množství odpadu pro rok 2021 činí 200 kg na jednoho občana, vychází se přitom z údajů o počtu obyvatel k 1. 1. 2020. O slevu je však nutno se aktivně přihlásit u provozovatele skládky, nejčastěji se tak bude dít prostřednictvím svozové společnosti.

Zároveň dochází, dalo by se říct, k revoluci ve zpoplatnění odpadového hospodářství, respektive odkládání odpadů občany. Dosavadní režimy obsažené v zákoně o místních poplatcích a zákoně o odpadech jsou zrušeny a nahrazeny dvěma režimy, přičemž oba nyní nalezneme v zákoně o místních po-

platcích. Nová odpadová legislativa však obsahuje přechodná ustanovení, díky kterým je ještě v roce 2021 možné postupovat dle dosavadních obecně závazných vyhlášek. V průběhu roku 2021 by každá obec měla uvážit, jaký systém do budoucna zvolí a včas přijmout novou poplatkovou vyhlášku.

Obce by měly nastavit zároveň obecní systém odpadového hospodářství, ve většině případů však postačí dosavadní systém přijatý dle starého zákona o odpadech (systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území). Nově jsou však obce povinny jednou ročně informovat o způsobech a rozsahu odděleného soustředování komunálního odpadu, využití a odstranění komunálního odpadu a o možnostech prevence a minimalizace vzniku komunálního odpadu. Nejméně jednou ročně je obec povinna zveřejňovat i kvantifikované výsledky odpadového hospodářství obce včetně nákladů na provoz obecního systému. To vše by mělo směřovat k tomu, že obce budou v budoucnu povinny zajišťovat, aby odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu tvořily alespoň 60 % (pro roky 2025 a následující) z celkového množství komunálního odpadu, jehož je obec původcem. Pro další pětiletá období pak tento podíl roste.

Drobných úprav doznaly i školní sběry nebo komunitní kompostování. Současně se na obce, které provozují sběrné dvory, vztahují povinnosti revize povolení provozu zařízení včetně provozních řádů, a to ve lhůtě 6 let ode dne nabytí právní moci povolení provozu zařízení. Je však nezbytné požádat

o vydání povolení do 2 let ode dne nabytí účinnosti nového zákona o odpadech.

Jak mohou obce uplatnit tzv. třídící slevu?

O třídící slevu se mělo jednat dle původního návrhu zákona, na slevu by však mnoho obcí nedosáhlo. Vlivem pozměňovacích návrhů nakonec došlo k úpravě tohoto modelu, který nyní v zásadě spočívá v tom, že určité množství odpadu ukládaného na skládky je zpoplatněno ve zvýhodněné sazbě (500 Kč) a vše, co jde nad zákonem stanovený limit, je zpoplatněno sazbou vyšší (pro rok 2021 je to 800 Kč, každý další rok tento poplatek roste). Slevu je však nutné co nejdříve uplatnit u provozovatele skládky, postačí k tomu prostě oznámení, že obec uplatňuje nárok podle § 157 zákona o odpadech a současně uvede rozsah odpadu i počet obyvatel dle bilance obyvatel České republiky zpracované Českým statistickým úřadem k 1. lednu 2020. Z letošního limitu 200 kg na občana bude každý rok 10 kg ubývat. Slevu lze uplatnit u více provozovatelů skládek, v součtu však nesmí být překročen tento limit.

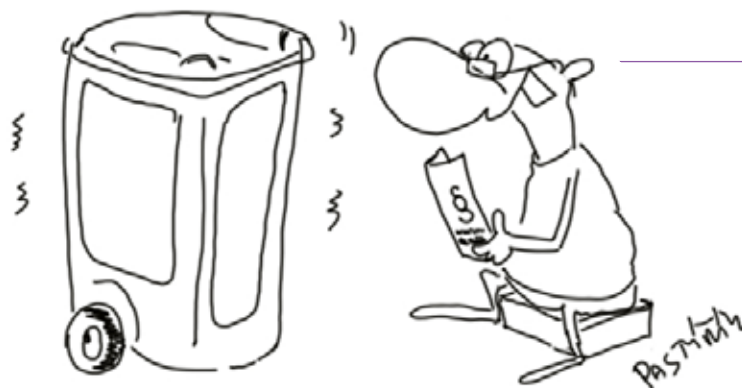
Na co by měly v souvislosti s novou legislativou pamatovat obce, které budou připravovat nové obecně závazné vyhlášky, které stanoví povinnost třídění a ukládání odpadů pro občany?

V nové právní úpravě nespátřují příliš mnoho rozdílů, které by se měly promítnout do obecně závazných vyhlášek o stanovení obecního

systému – ostatně Ministerstvo vnitra ve svých metodických materiálech uvádí, že dosavadní obecně závazné vyhlášky o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikající na katastrálním území obce není nezbytné aktualizovat, jsou-li v souladu s novou právní úpravou. Klíčovou roli spíše vidím v otázce informování a motivování občanů k třídění odpadů tak, aby obce dostály svým povinnostem v zajištění podílu odděleně soustředované recyklovatelné složky. K tomu lze bezesporu přispět i zavedením poplatků pro občany dle skutečně produkovaného odpadu (dle hmotnosti nebo dle objemu), jedná se o tzv. PAYT systém. Tento systém však vyžaduje technické řešení na straně svozové společnosti, aby byla schopna evidovat množství vyváženého odpadu a zároveň tyto údaje přiřadit k jednotlivým plátcům.

Obec stanoví občanům také poplatky za komunální odpad. Kde tady dojde ke změně v souvislosti s novým odpadovým zákonem?

Jak jsem již předesílal, zpoplatnění občanů v souvislosti s odpady doznává revoluci a v průběhu roku 2021 budou všechny obce,

DNES TI BUDU VYPRÁVĚT POHÁDKU
O NOVÉM ODPADOVÉM ZÁKONU

Kresba Martin Pastyřík

kteří poplatky za odpady vybírají, povinny vydat nově obecně závazné vyhlášky tak, aby nabyly účinnosti 1. ledna 2022. Namísto dosavadních třech režimů:

- místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů dle § 10b zákona o místních poplatcích
- poplatek za komunální odpad dle § 17a zákona o odpadech
- úhrada za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů od fyzických osob na základě smlouvy dle § 17 odst. 6 zákona o odpadech se zavádějí nové dva režimy, a to oba nyní začleněné do zákona

o místních poplatcích, konkrétně se jedná o:

- poplatek za obecní systém odpadového hospodářství
- poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.

Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství se v mnohém podobá dosavadnímu místnímu poplatku, klíčové je tedy zejména kritérium trvalého pobytu (přihlášení) v obci. Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je pak obdobou dosavadního poplatku dle zákona o odpadech, kde kritériem je to, že osoba v obci žije (bez ohledu na její přihlášení). ●

Zuzana Pacinová